

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchenyi utca SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa... valamint a lap szelemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentelen levelek csak ismert kizsolt fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Table with subscription rates: Helyben háchoz hordva vagy vidékre postán küldve; Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy hónapra.

Hirdetési díj:

Or-hasábsopetitor egyszeri beigtetésért 5kr Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr Nyilatár 4 hasábsopetitorért 20 kr. Hirdetést vagy reclamat magában foglalajtdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Hétfő, Január 16.

11. szám.

Azért politika, hogy ne legyen őszinte.

(T.) Csodálatosan sok őszük van azoknak a német újságíró uraknak! Hogy eltalálják, hogy kibetűzik, hogy a keleti kérdés minket magyarokat érdekel a legjobban; s hogy megbámulják a magyar hírlap irdalom éberségét, mely a mozgalmakat élénk figyelemmel kíséri s a magyar érdekek feláldozását nem akarja engedni. Még haragszanak is érte a német urak, még meg is leckéztetnek bennünket: hogy hát miért nem nézzük a dolgokat mi is német szemüvegen; miért a muszkát és miért nem a francziát kísérik figyelemmel. Mikor a muszka csak minket fenyeget, a franczia pedig őket. S így minden tekintetben elárulják, hogy ami őket illeti: alaposan szoktak hozzászólni a dolghoz.

Bámuljuk őket nagy nemzetiségűk magaslatán és megvagyunk hatva. Azért a nagy hibáért, hogy saját nemzetiségűnk és országunk megvédése, fenntartása első sorban érdekel bennünket, igazán meglehetnek aprehendálva, valamint kinevelhetnek ama együgyűségünkért, hogy mi meg hasonló érzelmeket nem veszünk tőlük rosz néven s elismerjük: hogy a németnek a német az első. De hát egy ilyen kis nemzet, mint a milyen mi vagyunk, nem is lehet várnai magas politikát.

Mi példál azt hisszük hogy: köztünk és Oroszország közt nagyon jó nekünk Lengyelország, s hogy köztünk és Balkán félsziget is. Lehet, hogy nagyon vadak és nagyon műveletlenek vagyunk, hogy ama nagy szerencsét, mely bennünket a nagy és hatalmas Oroszbirodalom közeledése által érte, nem vagyunk képesek felfogni, s ama nagy megiszteltetésre pedig, hogy a nyomrába jussunk, nem vágyunk; de hát méltóztassék előbb a nagy német nemzetnek mondani ki a

kozmpolitizmus elvét, méltóztassék előbb neki mondani le a nemzetiségéről, méltóztassék elől menni a jó példával és nem félni a franczia hódítástól, mi éppen olyan majomi utánzással fogjuk követni, — a milyen utánzással követünk mindent, ami német. De hát éppen azért: a mig ő, mint a francziánál nagyobb nemzet, a franczia hódítástól még is tart, engedje meg nekünk, hogy mi meg annyival jobban tartunk az orosz hódítástól, amennyivel kisebb nemzet vagyunk, mint az orosz.

Bulgáriának orosz kezekbe jutása lehet a német nemzetre nézve Hekuba, de reánk életkérdés, mert Bulgária után a Balkán, a Balkán után Magyarország következik, mig ellenben a balkáni népek függetlensége Oroszországra nézve nem veszedelem: hát hogy lehet a német sajtónak a mellett foglalni állást, hogy Bulgária orosz kézre adassék? Hiszen számtalanszor fontosabb kérdés ez, nem csak reánk, de még Németországra nézve is, mint az: kié legyen Elzász-Lotharingia, a francziáé-e vagy a németé? Ennek a bírása nem fogja átalakítani az európai földarost, de Bulgáriának orosz kézbe való jutása átalakíthatja és nagy veszedelem lehet a németsegre nézve is.

És kivéve az orosz nagyravagyást, az orosz telhetetlenséget és hódítási vágyat, mi más érv avagy jog küzd a mellett, hogy Bulgária az oroszé legyen? Mig ezer küzd a mellett hogy ne legyen. — Mert ő szabadította fel a török iga alól? De nem azért talán, hogy orosz iga alá hajtsa? Ha pedig azért tette, annál több ok arra, hogy Európa, az e féle népszabadításokat ne szankcionálja uzus gyanánt. — A vagy mert Bulgária szláv ajku? Hát a Svájcz? Akkor azt is rögtön szét kell szedni. Ce amint hogy Európának érdekében áll egy Svájcz, éppen úgy érdekében áll egy Ausztria-

Magyarország. És éppen úgy érdeke el len van az orosz terjeszkedés. Mi féle bölcs politika sugallja tehát a német sajtónak, hogy Bulgáriát orosz kézre játsza, a magyar nemzetet pedig korholja, amiért ezt egész erejével, egész befolyásával megakadályozni igyekszik?

Éppen azért, mert ez a német toll-harez megérthetetlen, sőt a politikai éretlenség jeleit hordja magán, nem lehet el-hinnünk, hogy komolyan van tartva. Ez vagy szemfényvesztés és por szórás az orosz szemébe, vagy taktika. Béke a szájon, gyűlölet a szívben, krokodilus sirás és muszka csalogatás a hínár felé. Ausztria-Magyarország van oda állítva bünbaku, de egyuttal hullámterőül is, melyen az első orosz támadás megakadjon, s a többi? ...

A többi a hármás szövetség dolga!

Hajdúvármegye a múlt hónapban.

— A közigazgatási bizottság ülése. — Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága szombaton d. e. tartotta január havi ülését gr. Dégenfeld József főispán elnökelete alatt. Az ülésen jelen voltak hivatalból: Rásó Gyula Fekete Sándor, Szinay Gyula, Pénczes Sándor Dr. Varga Géza, Wessprémy Zoltán; a kormány részéről: Kiss József tanfelügyelő. Tusa Gyula adófelügyelő, Póynár Dénes kir. ügyész Sándor Kálmán kir. mérnök, Dr. Király Ferencz közigazdasági előadó; a választott tagok közül: Karap Mór és Orosz József.

Az ülés elején tőbb különféle albizottságok újra alakítására hivta fel elnökő főispán a bizottságot. A feyelmi bizottság tagjai lettek: Kiss József, Tusa Gyula, rendes, — Sándor Kálmán pöttag az állami közegek részéről, Karap Mór, Csapó István rendes —, Lipovniczky Imre pöttag a választott tagok közül. A felebbezett árv a ügyek tárgyalására hivatott küldöttségbe megválasztottak: Lévay Márton és Csapó István rendes, Lipovniczky Imre pöttagul, főispán ur által kinevezettek Karap Mór és Sinay Károly rendes, Szöllősy

Imre pöttagul. Az erdőrendészeti albizottság elnökévé: Karap Mór, alelnökévé Sinay Károly; tagjaiul: Sinay Károly és Somossy Béla, a II-od fok u erdészeti bizottság rendes tagjaiav pedig: Somossy Béla, Sinay Károly, Lévay Márton, Karap Mór s pöttagjaiav: Lipovniczky Imre, Szöllősy Imre, Csapó István és Orosz József választottak meg. A megyei pótadó egyéneknkivetése elleni felszólamlások elintézésére hivatott bizottság tagjaiav megválasztottak: Karap Mór, Tusa Gyula, Sinay Károly és Somossy Béla. A börtön vizsgáló bizottsága főispán esetleg helyettese az alispán elnökelete alatt állani fog: Somossy Béla, Lévay Márton, Orosz József és Karap Mór tagokból.

Az ülésen felolvastatni szokott hivatalos havi jelentésekből kiemeljük a következő főbb adatokat:

I. Tanfelügyelői jelentés.

Az iparos tanoncok iskoláztatása a h. bősziorményi, nánási és szoboszlói iparosok iskolájában, és a tankötelesek a vármegye összes községeiben rendes folyamaton voltak. Az iskoláztatási állapot (a tanköteleseknek iskolába járását vévén fel alapul) jeles volt: Egyeken, Földesen, Kabán, Nádudvaron M. Pércsen, Szováton, B. Ujvároson és P. Ladányon. Jó volt: V. Pérczen, Tegláson, Tetétlenen. Kielégítő: Csegén, Hadházon, Sámsonban, Szoboszlón.

R o s z : Bősziorményben, Dorogon, Nánáson. Bősziorményben 541, Dorogon 418, Nánáson 569 tanköteles nem járt iskolába. rzeke fel sem adattak. Minélfogva ezek polgármesterei, illetve előjárósága pénzbirosggali büntetés terhe alatt utasítottak az iskolába nem járó tanköteleseknek feljarratására.

II. A tisztii főorvos jelentése. Deczember hóban a hőmérő +8°C és — 16.5°C között ingadozott s a közép hőmérsék 1.14°C volt: máltal e hónap az 1886 évi Deczembernél majdnem öt fokkal hidegebb volt.

A közegészségi állapotot illetőleg a kórmentő hurutos volt kiválóan lobos jelleggel. A betegedések esakemen olyan számban fordultak elő, mint novemberben; a légzőszerek lobos bántalmi és a hurok jelen-segek szaporodtak. — A heveny fertőző kórok közül a vörheny kanyaró és bárányhimlő szörványosan fordultak elő néhány községben. Halálozás:

Annyit tudott már, hogy megértette a bojár urak társalgását. Vele azonban folyvást csak francziául beszéltek ezután is. A liberális hazafiaknak jobban esett, ha idegen nyelven beszélhetnek.

Egyszer suttogva hallott beszélgetni egy öregebb urat egy ifjabb urral. Nem gondolták, hogy Fehér Armin ért már oláhu.

(Folyt. köv.)

Gazdász bál után.

(Csevegés, tele bajjal.)

Az éjjel komolyan megharagudtam a nagynénémre.

Mikor algymnásista koromban, odahaza, szük családi körben, távoli gyöngéd czélzásokkal — a mi nekem már ekkor is kiváló sajtámon volt — előhozakodtam vele, hogy így meg úgy, milyen nagyfontosságú dolog az a mai világban, ha az ember nemcsak a latin syntaxist tudja kitünöni, hanem afféle gyakorlati tudományokban is szerez némi ismereteket, mint a minő teszem fel a táncz: az én kedves nagynéném volt az, a ki hallani sem akart a dolgról.

A legfőbb érvei azok voltak, ráérek stb. még arra, nagyon fiatal vagyok még stb. (Ő hozzá képest az is voltam.)

Nagyon bántott akkor ez az érvelés. Eppen akkoriban vallottunk egymásnak s irigtartó szerelmet a rektorék Zsuzsikájával! (Nem tudom, tetszenek-e ismernei? Tavaly az újságokba járt a neve, hogy egyszerre három „ép és egészséges“ gyermeke született, az 5-ik, 6-ik, meg a 7-ik.)

Mikor aztán az érettségi vizsga után újra napi rendre tüztam az ügyet, megint a nagy néném volt az, a ki hallani sem akart a dolgról, sőt egyenesen kabinet kérdést csinált belöle.

Ekkor meg azok voltak a legfontosabb argumentumai, hogy mit akarok én azzal a tánczezal, a kisebbik ücsémnek való az, öreg

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A bojár leánya.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

E csöndes, nemes hang lágymelegnek látszott most Armin előtt. A szerelemnek, a forró indulatnak semmi szava e sorokban; csak siránkozó „pruderiet“ látott benne Armin. S a mint képezetében feltűnt nejkének szende képe, a gyermekded vonások s a csendes, tüznélkülli szem, a szerény, félnk modor, menynyire el kellett halványulni e képek a ragyogó bojár nő előtt, kinek villogó szeme két fényes csillag, kézzorítása égető tűz, beszéde csábit, szelleme ragyog.

Nem volt jó gondolni erre. Az otthon maradt nő, kinek szelid, nem csillogó szépségéből sokat elmosott a tizenhárom évi megszokás is, nem állhatta ki az összehasonlítást a szép bojár hölgygyel.

— Ha nőtelen volnék! — gondola Armin.

Nem merte tovább folytatni a gondolatát. Haza kell mennie Magyarországra, nejkéhez, gyermekeihez. Ismerte kötelességét s nem kívánta azt megszegni. Nem szünt meg itt a távolban sem szeretni nejkét, gyermekeit. Megemlékezett rölük gyakran, s nem hidegült meg irántuk szive. Nem hitte, nem akarta hinni, hogy kitolhatná valaha őket szívéből a szép övezgy asszony.

Nagyon ritkán irt ugyan most nejkének levelet, de ebben még nem képzelte az elhidegülés jelet. E lélekzsbibbszó helyzetben, melybe szerencsétlen véletlenség sodorta itt, irtózott mindentől, az irástól, a gondolkozástól, a legesekélyebb munkától; minden terhes volt neki. Ily kedélyhangulatban nem birt levelet írni nejkéhez; csak kényszerítve, erőszakolva birt volna nyájas szavakat venni tolla alá. Rendkívül fásult volt.

Aztán, gondolá végre magában, nem sokára ugyis haza megy. Csodálatos, hogy e gondolatban most már nem talált örömet, ambar ebben keresett menekülést.

Most már véget kellett vetnie e rendkivüli, lélekgyötrő és veszélyes helyzetnek itt. Minden nap Marina társaságában töltve pár órát, lassanként oly mély, benső bizalom állt be köztük, milyen csak jegyesek közt szokott lenni.

Armin nem bírta ezt megakadályozni s minden erőködése daczára érezte, hogy ragadja az örvény, lépésről lépésre tovább.

Szerelemről soha nem szóltak. Örízkedett Armin, hogy ajkaira ne jöjjön oly szó, melyet bármiképp erre lehetne magyarázni. Visszavonulhatását akarta biztosítani.

De Marina is visszatartózkodó volt, szép finom ajkai kerítették a szenvedély minden zavát, asszony finom salonja nagy vonzerőt gyakorolt a Párisi látott gavallérokra, a Krajovában állomásozó katonatisztekre, kik onnau gyakran átlátogattak, fiatal emberekre, kik román litteraturáról almodoztak s verseket irtak a bucaresti újságokba.

Ez volt a szellemdus világ gyűllhelye, itt a környéken. Bukarestből is jöttek néha vendégek. Mialatt betegeskedett a szép Marina, esendes volt a ház, vendég ritkán látogatta; nem akarták zavarni. E magányos napokban a szép Marina román nyelvre oktatgatta Armin, lelkesülten olvsgatta neki hazája költőit, egy ifju irdalom ifju költőit.

— Barbár nemzetnek neveznek, — szölt a szép Marina; — meglehet, hogy a mit mi eddig tettünk, csak szárnypróbálgatás a szellemek országában, de fiatal nemzet vagyunk, és szárnyaink erősek.

Szeme ugy ragyogott s oly szép volt e perczen, hogy Fehér Armin lesütötte előtte szemét; nem mert nézi. Pár hónap alatt jóformán megtanult Fehér Armin románul. A grammatika gondola, jó szóra-kozás, a szerelem veszélyei ellen. Utóbb, mikor a hosszas gyötrelmek elzsbibbszótták egész lelkét, félredobta a grammatikát is.

Ha egyenesen Marina előtt fejezte fel a valót, hihető, hogy a finom hölgy egyetlen szóval sem fogja azt érinteni nagybátyja előtt,

büszkébb, hogysen panaszra nyitná szép ajkát; el fogja takarni vérző szívét s minden úgy fog végződni, mintha a legegyszerűbb, legtermészetesebb módon bomlott volna föl az összeköttetés, melyből házasságot vártak. Bizonyára büszkesége fogja parancsolni Marinának, hogy oly lát-szatot adjon az egésznek, mintha ő adott volna volna kosarat Fehér Arminnak.

VII.

A mint a szép övezgy egészen jobban lett, háza újra gyűllhelyévé vált a falura szorult elegáns világban, azoknak, kik történetesen nem mentek be Bukarestbe a téli saisonra, hallgatni az olasz operát.

Itt e nyers világban, hol a nemes bojárök egy része csak abban különbözött parasztjaitól, hogy valamivel finomabb s kevésbé zsiros báránybőr ködmönt viselt, mint jobbgyai, a szép asszony finom salonja nagy vonzerőt gyakorolt a Párisi látott gavallérokra, a Krajovában állomásozó katonatisztekre, kik onnau gyakran átlátogattak, fiatal emberekre, kik román litteraturáról almodoztak s verseket irtak a bucaresti újságokba.

Ez volt a szellemdus világ gyűllhelye, itt a környéken. Bukarestből is jöttek néha vendégek.

Mialatt betegeskedett a szép Marina, esendes volt a ház, vendég ritkán látogatta; nem akarták zavarni. E magányos napokban a szép Marina román nyelvre oktatgatta Armin, lelkesülten olvsgatta neki hazája költőit, egy ifju irdalom ifju költőit.

— Barbár nemzetnek neveznek, — szölt a szép Marina; — meglehet, hogy a mit mi eddig tettünk, csak szárnypróbálgatás a szellemek országában, de fiatal nemzet vagyunk, és szárnyaink erősek.

Szeme ugy ragyogott s oly szép volt e perczen, hogy Fehér Armin lesütötte előtte szemét; nem mert nézi.

Pár hónap alatt jóformán megtanult Fehér Armin románul. A grammatika gondola, jó szóra-kozás, a szerelem veszélyei ellen. Utóbb, mikor a hosszas gyötrelmek elzsbibbszótták egész lelkét, félredobta a grammatikát is.

Vize

ra.

fluid)

orneuburgban

ndvari szállító

gyógyszerész.

40 kr.

Geréby Fülöp

Dr. Emil gyógy-

aradon Jankó

Dr. István, Dr.

és Mahr Ká-

pkó Adolfaál

Ign. gyógyszer

gyógyász. és

szállító kor-

ban.

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

szállító kor-

novemberben meghalt 350 egyén; így 1000 lakosra 2-91, évi átlagban 34-92/100 esik. Ezen arány legrosszabb volt Dorogon — 3-83/100; legjobb Nánáson 1-85/100. — Ezzel szemben született 447 gyermek s így a szaporodás 127 fönyi. Rendkívüli haláleset 9 jelentett be.

III., K. ir. mérnök jelentése.

A törvényhatósági utakon közlekedési akadályok nem fordultak elő. Közmunka váltáság ezúttal befolyt 20213 frt 38 kr; melyből a vármegyei pénztárhoz leutaltatott 17180 frt, 26 kr; 1436 frt 62 kr pedig Nánás —, 1017 frt 99 kr. Dorog — és 579 frt 43 kr. Bő szűrmény városok javára a vasúti kölesön törlesztésre fordított.

IV., k. ir. adófelügyelő jelentése.

December hónap egyenes adók címén befolyt: 68988 frt. 64 kr, 8102 frt 80 krral kevesebb a megelőző év hason havánál. A hátralék tesz: 311,308 frt.

Hadmétségi díj címén befizetett 6112 frt. 67 kr. A hátralék 24.167 frt, 54 kr. Az adókielérési munkálatok folyamatban vannak.

Az alispáni jelentés december hó-ról, a nagyterjedelmű feléves jelentésbe van beteg alva. Ezért most nem közölhetjük.

Termeljünk nemes gyümölcs-fajokat.

III.

Azok, miket főntebb elősoroltam, legnagyobb részben köztudomású dolgok, és mégis, hogy hallgatásom nem mellőztem, oka az, mert a jót és hasznost elégszer ismételnem lehet.

De óhajtható, hogy azokat, kik minden állításra csak fejüket szokták esőválni, példákul győzzük meg azon tétel helyességéről, miszerint a nemes gyümölcs termelés többé már nemcsak pusztá szenvedély, hanem a közvagyonosodás egyik hatalmas emeltyűje.

Említve volt előbb, hogy minő árakon voltak már az őszön is értékesíthető nemes gyümölcsök a kertészeti és gazdasági árucserékben. Hogy azonban még világosabban kimutassuk az elérhető haszont, vegyünk föl például csak egy ezer négyyszög-öles szőlőskertet, melynek mostani jövedelme — beszámítva a gyakori késői fagyokozta károkat, — alig fedezi a reá fordított munka költségeit.

Ha ezen területre, föltéve, hogy jelenleg semmi értékű gyümölcsfa rajta nem található, 6 db kajszinbarackot, 2 db olasz berzenczeit, 2 db zöld ringlót, 2 db muskatály berzenczeit, 2 db althán ringlót, 2 db Spáth anna szilvát, — továbbá körtekből 1 db zöld Magdolnát, 2 db citrom körtét, 1 db stuttgarteri kecskepászort, 2 db Vilmos Kálmánt, 1—1 db szürke és fehér vajkörtét, 1 db Marianna herczegnt, 1 db kobak körtét, 1 db nem-s Colmárt és 1 db téli esperes körtét, al mákból 2 db Sándor czárt, 2 db arany Parmarint, 2 db musset kormost, 2 db téli nemes fehér Calmilt, 2 db Török Bálintot és 2 db Horváth zöld kormost, végre őszi barackokból, a mezőkomáromi duránczeit és a magvaválókiból Admirable, Baron, Dufour, máltai, gyümölcskertek királynéja, 2—2 pél-

lyant egyelőre csak a járások végeire beültetünk, azt érjük el vele, hogy nemesek saját házi szükségünkre folyvást el leszünk látva, igen jó gyümölcsfajokkal, de azok feleslegből hónapokon át pénzelhettünk is.

Hogy a jelzett területen is éppen ezen fajokat hozom ajánlatba, ezt azért teszem, mivel az én kis szőlős kertemben kevés kivétel ugyan ezen fajok találhatók. s bár nagy családdal, mint a helyszínen — lehet gondolni minő fogyasztást vihettünk véghez és azonfelül jó embereinket is bőven részeltettük azokból, mégis — a mint erről az árucsernek könyveit tanuskodhatnak, a feleslegből bevett pénz, az egész szőlő egész évi munkáját fedezte.

Igaz, hogy nekem azon szerencse jutott osztályrészt, hogy oly kiváló gyümölcsész örökbe léphettem, mint néhai boldogemlékezetű Karap Sándor ur volt. Ki ne ismerte volna Debreczenben az azon időkbek élők közül ezt a korát sok tekintetben meghaladó férfit? ki már a 40 es éveiben az összes művelt Európában legjelesebbnek ismert mindenféle gyümölcsfajok ójtó vesszejt beszerzvéen már 1846-ban midőn szerencsés voltam közlelébe kerülhetni. 150 alma s ugyanannyi körte fajtából álló páratlan szép faiskolával rendelkezett.

Útított ahol csak üres földet kapott, buzdított, tanított — adta a nemes oltványokat a hogy vették, csakhogy szaporodjanak, terjedjenek a jeles fajok, mert a jövőbe tekintő szemei jókor fölsmerték a kerti gazdagság ez ágának nagy horderejét.

Vajjon ma is mindazon kertek, melyek városunkban 30—40 éves kitünő fajú gyümölcs fákkal vannak beültetve, nem ezen munkás s fáradhatlan igaz hazafi érdemeiről tesznek-e tanúbizonyságot.

De nemesek itt, hanem a környéken különösen H. Bözörményben, hol fiatalabb éveit töltötte, az utóbbi pár évtized alatt működő pomológok ezen a bátor uttoró nyomdokain haladnak előre. Bizonyára e férfiu nemesek a Zeleméri, Rákóczi terjedelmesebb birtokain, de a Sétakertekben is többé el nem enyészhető emléket emelt nagyszabású vállalatának, — nem is említve a selyemtermelés körüli nagy áldozatokba került, s legmagasztosabb humanizmussal, — árva gyermekek kiképzésével egybekötött kísérleteit, és a homoktalajon megbecsülhetlen értékű Csemege szőlő fajuk meghonosítását.

Igazán méltó e név, hogy minden magyar gyümölcsész, és nemzetgazdász tisztelttel emlékezzék meg róla!

Jól esik lelkennek, hogy ez egykori jeles tanítómesteremnek, — és pedig nem csak a kertészkedésben, — ez alkalommal itt a nyilvánosság terén teljes és az évek során soha nem fogyatkozott hálámmal, emléke iránt áldozatot nyújthatok. Teszem pedig ezt nem csak azért, mivel a körében előtűnt 6 évi gyakorlati iskolázásnak köszönhetően jórésben azon munkaszereketel mivel jelenleg is bírok, de különösen, hogy áldott keze munkája után én is többekkel együtt ma egy oly kitünő szőlő és gyümölcsös termelményeise élvezhetem. —

És most vissza térve a fölvetett példához, a 6 db kajszin, 12 db szilva, 12 db körte, 12 db alma, 10 db őszi barackoltványnak, melyek a debreczeni kertészeti egylet fa is-

koláiból szép példányokban megkaphatók, és a melyek összesértéke 9—10 frtot teszen ki, már egy oly választékot s minden igényeknek megfelelő gyűjteményt képvisel, a mely 3—4 év múlva bőven vissza pótolja a beszerzéssel járó esekély befektetést.

Mit mondjak azon szerencsésekről, kik fekete földi kertjeikben kellő mennyiségű birs alannyal rendelkeznek. Ezek részéről csak ójtó gajjak szerzendők be, a legkiválóbb körte-fajokból, és a most tavasszal beajándékozó törpe fák már pár év múlva kielégítő eredménnyel fogják megörvendeztetni gondos gazdájukat.

Annak részletezésébe, hogy miként kellessék elbánni különösen egy pár éven át ezen fiatal nemes oltványokkal, — itt beleboosátkozni felesleges volna. Ott van egybekötött Bíró Pál gazdasági tanár urnak csak mostanában megjelent s minden viszonyok tekintetbe vételével készült jeles kézi könyve. Vegye meg azt mindenki, ki tanulni, s okulásából tisztességes hasznot biztosítani kíván. Egy kosár finom körte majdan az egész könyv árát visszafogja téríteni.

Az 1886 iki év őszén elapokban megjelent egy ide vágó közleményben fölletvetve a kérdés, hogy azon gyümölcsfajok, melyek mint a kajszin barack és a pándi, helyesebben hosszuszárú spanyol meggy, kedvező években rendkívüli mennyiségben szoktak teremni, miként s minő öszközzel értékesíthessenek.

Ez a hivatás már az azóta felállott kertészeti és gazdasági áru cserének részvény társulatra lett utalva. Azonban a kérdéshez nem szólnán hozzá ez ideig senki, — talán még a tél folytán lesznek bátor szerény véleményemet ez irányban t. szerkesztő ur engedelmével e lapokban közölni,*) addig is azon felkérésrel és kérelemmel zárom bé igénytelen soraimat, hogy ne engedjük kertészeti egyletünket, a közöny posványába elmerülni, hanem iratkozozzunk be a helybeli kertészkedvelők tömegesen alapító és pártoló tagokká, s ültessék ki a jövő tavasszal az egylet telepén található nemes oltványokat és termeljünk minél több nemes fajú gyümölcsöket.

Balogh Imre.

Napi hírek.

A téli nagyvásár egyáltalában nem sikerült. A városban alig volt valami élénkség észlelhető, a mi mutatta volna, hogy ma a máskor még mindig eléggé látogatott szokott nagyvásár ideje van. Vidéki arczot csak elvétve láttunk. A piac utcán a rendezetlenebb mozgalom, a kávéházakban a mindennapitól kevésbé különböző, s annál kevésbé népebb vendégereg; a Széchenyi utcán a felhalmozott hótömegek között néhány néptelen sátor, melyekbe még abból az ilyenkor ott hullámzó tömegből is alig került néhány vevő, az is csupán mézeskalácsot vásárolt. A helybeli eladók hasztalan rakták ki árúikat, vevő nem akadt, helyből kevés, vidékről még kevesebb; s aligha nem okosabban tett az, ki sátrat nem ütött, — a külvásártéren; legalább nem didergett ott, nap hosszát hiába. A pesti és bécsi kereskedők boltjai csukva maradtak; gazdáik elsem indultak, vagy ha

*) Készséggel helyet adunk. Szerk.

A másik pedig olyasféle bj, a melynek illendőbb dolog volna kötött alakban adnom kifejezést.

No de mindegy. A különbség úgy sem lenne valami nagy.

A leggyöngédebb érzelmeket táplálom egy gyönyörű, csillagszemű barna kis lány iránt. Vagyis szerelmes vagyok tökéletesen és alaposan.

E kijelentés után azt hiszem áttérhetünk a tulajdonképeni tárgyra; a gazdaság bábra.

Csak két rövid megjegyzést boosájtok még előre.

Az egyik, hogy az én kedves ideáлом ott volt ezen a bálón.

A másik: — a mit különben az élénkebb észjárásu olvasók ebből már gyaníthatnak — hogy „ő” semmiképen nem osztja a nagyném fentebb magyarázott elveit. Vagyis élhal a tánczért.

Most pedig van-e jó, egészséges fantáziád én jámbor olvasóm? Elképzelnél ezek után az én helyzetemet.

Nem többé az a soknál.

Tragikus belsővel egy egész éjszakát keresztül bámulni úgy, hogy mindig v i d á m, derült legyen az arczod (hogy bában „igy illik”, tudom a „Művelt Társalkodó”-ból, a mivel, némi előzmények után, a jegyző kisasszonyunk lepett meg harmadéve.

Aztán milyen éjszakát, a melyen át az ember ideálját, saját szeme láttára idegen karok ölegetik s adják kézzel kére a nélkül, hogy neked egyébb jussod volna hozzá, mint legfeljebb a cigányok mellett tartani a legyezőjét.

Látni azt, hogy „ő” hogy mulat, hogy mosolyog mindenkire, a ki tánczolni tud, míg hozzá mindössze annyi szava ha van, hogy „hát maga igazán nem tánczol?”: testvérek közt is felér három megfenekléssel az ebési állomáson.

Részint elkeseredésemben, részint szörakozásul megett-m négy korhely levest, kenyér nélkül, eltörtém egy gondjaimra bízott legyezőt, megolvastam az oszlopokat, a grádicsokat, a tánczosokat, a mamákat, muzsiku-

igen, el ment a kedvök az ebési egy éj és egy nap után Debreczenbe jönni, s ennek tövéből visszatértek oda, a honnan indultak; sem a ringesspielek, sem a panorámák verklje nemzenge a valzert; hiszen még Horog az első magyar erőművész és ringesspiles sem állított a körbe föltes ponyva alá béna centanrajt, pedig ő csak Szoboszlón lakik, a mely most akár oly messze lett, mint az igazi Jorja Görögországban. Bizony sem kocsin, sem vasuton nem lehetett vidékről a városba jönni. Azoktól, a kik a roppant hófúvásokat keresztül küzdötték, a kik végig fagyoskodtak két-három-négy mérföldet, s bevergődtek a városba ugy a hogy ezektől hallottuk, hogy sokan indultak a nagyvásárra, de félutról visszatértek. A helybeli indónáznál üzletembereket és utazni akarókat megdöbbsentő szavak fogadnak: Minden közlekedés beszüntetve. Budapest, Nyiregyház, Szatmár és Nánás felé nem indulnak vonatok, tehát e helyekről nem is érkeznék. Ezek a szerencsétlen közlekedési állapotok rontották meg a téli nagyvásár sikerét, ezek okoztak 100 ezrekre menő kárt. A venni akaró, nem talál eladóra és a kínáló keresve sem akad keresletre. Valentin, a színházi direktor, mintha sejtítette volna, hogy ugy sem lesz vásári publicum, rendes helyárak mellett adatta Don Caesárt, az Angyal és Ördög és a Nebántsvirágot. Így legalább kapott közönséget, s ez is debreczeniekből került ki. Csak a kereskedő és iparos nem csinált üzletet a ki pedig számított erre az időre. Most már várhatnak Szentgyörgy napig, ha csak észbe nem jut valakinek, hogy jó volna pótvásárt esapni; a mi ugyan szokatlan valam lenne Debreczenben, s alighanem az is olyan kudarcot vallana. Hanem a fonatos soron most is vigan serceg az istszírja, pirosodva sül a háromszor összecsavart tézta, s orresiklandoztatóan érzik a bőrös malacz peccsenye illata. Ott még virágzik a jó debreczeni „szabadság”

A hó által ostromzáralt Debreczen.

Igen, már negyedik napja, hogy olyanforma helyzetbe jutottunk, minőbe Páris lehetett a nehéz napok alatt, mikor a külvilágtól elzárták a porosz hadak. A vonatok sem Budapest sem Nyiregyháza, sem Szatmár, sem Nánás felé nem közlekednek, s a feltornyosult hófúvások az országotukon is csaknem lehetetlenné tették a közlekedést. Még pénteken este elakadt az ebési pusztai indóháznál a fő városból jövő gyorsvonat. s azt csak tegnap estefelé lehetett az eltemetett hótömegeből kiadni, ma reggel bevontatni a debreczeni pályaudvarba. Minő kellemetlen, kínos helyzetbe jutottak azok az utasok, kik ezen a pénteki gyorsvonaton utaztak. Kabánál jártak, midőn a hó sűrű pelyhekben esni kezdett s rá csakhamar rettenetes orkán kerekedett. Az ebési állomásnál, Debreczentől 12 kilométernyire, elakadtak. A mozdony egyedül e öre ment kikémlendő, odább szabad e a pálya; csak három puskalövésnyire hatolhatott előre s közte és a kocsi között pár percz alatt keletkezett hótörzslasok miatt már nem volt képes a kocsikhoz visszatérni. Szerencse volt a szerencsétlenségben hogy a vonat éppen a megálló és tanyák közelében akadt el. Legalább meghuzhatták az utasok magukat enyhet adó fedél alatt s kaptak enni valamit; habár a tanyai lakosok méreg drágán adtak is nekik kenyert, tojást, szalonnát és sódot. S másnap midőn a der-

sokat és kellereket külön és összevéve, s élénk szemrehányásokat tettem magamban a nagynémnek.

Mind ezalatt persze járta a táncz.

Még pedig olyan tüzzel, olyhózzal, mint-ha csak engem akartak volna vele boosztantani.

Huszonhétyszer újrázták meg a souppé csárdást a lelketlenek s én bennem 27 elkeseredett vezércikk fogamzott meg „a csárdás azon újabb elfajulása ellen”, hol a tánczos egy tisztességes hajadon közvetlen közelében (de még milyen közelében!) olyan minden keresztényi szeretetet levetkező duhajkodással viselkedik. Gondolják meg a dolgot uraim, hát illik ez?

Huszonnyolczadszor is hozzáfogtak volna még, ha én egy ügyes mozdulattal szájam elé tartva egyik kezem, lopva közbe nem kiáltok, hogy „elég!”, „elég!”

Akadtak egy néhányan becsületes, jóvaló emberek, a kik szintén nem tánczoltán, ezt az én példámát követték. A bögs pedig egy rendkívüli hálás pillantást lövelt felém, Aztán micsoda tolakodás az ily művelt emberek között.

Ha néha az én kis galambom pihenni ült volna mellém (ott ültem persze az én kedves, jó leendő, anyósom mellett) mire kitaláltam volna egy — egy alkalmas tárgyat a beszélgetésre (hja kérem nem megy az olyan könnyen!) már újra elrepiette tőlem valami kánya.

Mikorra meg visszajött: persze hogy mérgemben elfelejtettem, mit akartam mondani.

Azt jól tudtam ez ideáloknak egy nem rég elejtett szavából, hogy ő neki inkább a szöke kék tetszenek. (Mint-ha tehetnék én arról, hogy ilyen erősen b a r n a bőri egyen!)

Nchát én sohasem láttam még egy rákason — aránylag — ennyi szöke fiatal embert!

Vagy hogy a féltékenységem vitt-e rá? nem tudom, de nekem csakúgy szökeliett most még a Magyaraiak badája is. Szöke fehér volt kint bent az egész vi

si egy új és
ni, s ennek
an indultak;
amák verkiije
Horog az első
es sem állított
centaurjait,
a mely most
igazi Doria
ésin, sem va-
rosba jönni.
vásokat ke-
fagyoskodtak
vergődtek a
ottuk, hogy
lutról vissza-
zetembereket
zavak fogad-
telve. Buda-
ánás felé nem
ról nem is
közlekedési
agyvásár si-
néo kárt. A
és a kináló
entín, a szín-
volna, hogy
rendes hely-
, az Angyal
Igy legalább
breczenből
iparos nem
ított erre az
györgy napig,
hogy jó volna
szakatlan va-
hanem az is
a fonatos
t zsrja, pi-
vart tészta,
frős malacz
ik a jó deb-

Debreczen.
olyanforma
lehetett a
lától elzár
nem Budapest
sem Nánás-
yosult hófu-
lehetetlenné
en este el-
hőháznál
rs vonat.
t az elteme-
l bevontatni
kellemetlen,
utasok, kik
ztak. Kabá-
hekben esni
es orkán ke-
Debreczentől
A mozdony
odább szá-
falóvénnyire
besik között
aszkok miatt
visszatérni.
ben hogy a
közlelésben
k az utasok
s kaptak
osok mérleg
tojtást, szá-
lón a der-

és össze-
tettem ma-
táncz.
vvel, mint-
boszantani.
zták meg a
én bennem
ott meg „a
ler“, hol a
közvetlen
ben!) olyan
vetkező du-
meg a dol-

ogtak volna
tal szájam
közbe nem
letes, jórán-
tánczolván,
ögös pedig
velt felém,
ly művelt
n pihenni
az én ked-
re kitalál-
gyat a be-
az olyan
em valami
rse hogy
n mondani,
egy nem
inkább a
nék én ar-
i vagyok!)
ég egy ra-
őke fiatal
vitt-e rá?
szókellett
egész vi

mesztő hideg és az ígért alacsony munkabér miatt nem volt elég munkás, — kik a betemetett vas pályát meg-tisztították volna, az-aktól, kik nem akartak még egy éjszakán át a pusztán nyomorogni, a civis hallatlan magas fuvarbért esikart ki. Így Bogdán Gábor, Örley Kálmán és még három más utas kénytelen volt 50 főt fizetni egy tanyásnak, a miért behozta őket Debreczenbe, Szombat délután innen 12 szánkát küldött ki az állomásfőnök a künn rekedtekért, de azoknak egy része már akkor a Szoboszlóról érkezett szánakon eltávozott Szoboszlóra. Budapestre a gyors-vonat fennakadása hírére a vonatokat megse indították s ezért nem kaptunk mi debrecze-niek, már negyedik napja semmiféle postát. A pénteki gyorsvonatot a városból kiküldött nagy munkaerő valahára a szó valódi értelmében kiásta a hóhegyből s az ma reggel üresen be is jött a pályaudvarba. — Ma délután érkezik meg négy napi ostromzár után az első vonat Budapest-ről. A közlekedésnek ez a fennakadása — épen nagyvászár lévén nálunk — kiszámíthat-lan károkat okozott. A többi irányokban a vasuti közlekedés további intézkedésig még szünetelni fog.

— **Az iparos kör által.** elnöke, Szelessy Gusztáv ur tiszteletére rendezett ünnepélyről szóló terjedelmes tudósításunkat térszülke miatt holnap számunkban fogjuk közölni.

— **A felolvasókör** Szerdán d. u. a rendez időben érdekes estélyt tart, mely alkalommal Mátray Lajos a kath. gymn. tanára dr. Kardos Albertnek városunk szülöttjének s jelenleg a szentesi gymnasium tanárának érdekében megírt dolgozatát fogja felolvasni, mely „A magyar nép eredete és nyelve“ címűt viseli. E felolvasás után Bekéssy s Rózi színházunk jeles tagja Mátray tanár egyik kötetményét, „Az áldozat“ című balladát fogja előadni. Jegyek a felolvasáshoz a szokott helyen kaphatók.

— **A tizedes időfelosztásról** szóló közleményünket csak holnap számunkban fogjuk folytatni.

— **Vásári hírek.** Hogy magva ne vesszen a nagy vásárok alkalmával már megszokott sensácziós híreknek: két eset jutott tudomásunkra. Ugyanis egy vidéki atyafit elgázolt egy rohanó szán s egyik oldalbordáját összetörte; a szerencsétlen a kórházba szállították. Egy kétes kinézésű egyéniség pedig egy nadrágot és mellényt lopott; azonban rajtakapván méltó helyére kísértetett.

— **A debreczeni tornaegylet** febr. 14-re tervezett bálját tekintettel a farsang rövidségére és a bálók gyors egymásutánjára a jövő évre halasztja — A bál elnöke.

— **Dicsőretet érdemelt hajdumegyeyei községek.** Hajdumegye közigazgatási bizottságának szombat, tartott ülésen Kiss József kir. tanfelügyelő örömmel és díszesítéssel jelentette és pedig hivatalos alakban hogy Földes, Szováty, Kaba és Püspök László községekben decemberi körútja alkalmával a tankötelesek iskoláztatását oly jónak találta, a minő évről meg írték 12 év előtt förtémet meg alakulása óta soha sem volt; ugyanis e községekben lévő, felekezetek tulajdonát képező iskolákból néhány beteg gyermekek és P. Ladányban a községtől megszese lévő tanyákon lakó gyermekeken kívül senki

lág, csak az én életem, meg az ő ragyogó két szeme volt fekete, mint a bogár. —

Most veszem észre, hogy noha a bárlól kellene beszélnem, megint csak a magam bajával mulattatom a nyájas olvasókat.

De mit csináljak, mikor olyan bajos volt most ez az egész bál.

A rendezőségnek az volt a baja, hogy kevés vendégük érkezett.

A hölgy közönségnek, hogy nem tudták hova tenni a sok virágot, úgy elvoltak halmazva vele.

Dávidházi Kálmán barátomnak meg hogy nem készíthette el a bálanya táncrendjét; a hozzá valók ott rekedtek valahol a hóban.

Nóde a ki okozta a bajt az majd el is feledtetni velök: az idő.

(Csak a jogászokat nem láttam még soha olyan kitörő kedvvel mulatni, mint ezen a bálon.)

Hogy a többit illetőleg mi hogy esett, azt majd elmondja én helyettem is Káli. Azt mondják kevesen voltunk. Nem tudom, én csak öt látam, csak öt néztem — no meg az öt tánczókató szőke fiatal embe-reket.

Hazamenet maradt még annyi időm, hogy ismételtén bevalljam neki forró szerelmemet. S a vetélytársaim vizsgáztatására azt is hozzáteszem, hogy nem a kívánt sikerrel.

Meleg szavaimra csak úgy olvadt körülöttünk a zuzmara, a hó, csak az ő keble maradt hideg, csak az ő ajka hallgatag.

— Hát nem felel? — esengtem türelmetlenül.

Huh, micsoda egy virradat! Azt hiszem meg van 22 fok Celsius szerinti! — mondotta ő nyájasan, gondolva az időre.

— Meg negyven! feleltém én — gondolván az ő szívére.

Hanem hogy én sem megyek többet bála- ba ő vele, az bizonyos!

K a h á l y.

sem volt távol. Az érdem ezért a legnagyobb részben — ugymond a jelentés — a kötelességeiket hiven és ügybuzgósággal teljesített valóban derék községi előjárókat illeti, — kiknek, ugyszinté a tanítóknak is az iskolákban tapasztalt „szép eredményért“ örömmel fejtezte ki elismerését és köszönetét a tanfelügyelő és a közoktatás ügyének érdekében. Mi a saját munkásai pedig e szép eredmény ben elismerésre méltó érdemét látjuk e községek csaknem egészen ref. vallásu lakosságának is, mely tennyire ismeri és ilyen ér-zékkel bír, a kötelességek teljesítése iránt, melylyel minden jó polgárnak tisztelni kell a törvényt és minden embernek a magán és közmíveltséget.

— **Nyilvános köszönet.** A debreczeni ág. hitv. evang. fillér-egylet mily mértékben felel meg magasztos feladatának, mutatja a folyó január hó 11-én megtartott thea-estély is. Nem akarom ez estélyt részletesen leírni. — Mindazok, a kik jelen voltak szemtanúi lehetek és élőszóval hirdethetik a fillér-egylet kedves nőinek tevékenységét. Azonban el nem mulaszthatom ez alkalommal, hogy őszinte köszönetet ne mondjak az iskola részéről mindazoknak, a kik buzgó tevékenységet fejtettek ki ez estély végrehajtásában. Fogadják első sorban legforróbb köszönetünket Osterlamm Ernőné Hanótné Vilmosné ő magysága. — Legyenek továbbra is buzgó pártolói az iskolának. Továbbá köszö- nettel tartozunk a hű iskolá barát Materny Lajos lelkész és Handtel Vilmos urnak. Végül a fillér-egylet összes tagjainak. A kegyelem Istene adjon nekik erőt továbbra is, hogy ily sikeres működés által az iskola anyagi felví-rágoztatását mind jobban jobban előmozdítsák. Az iskola nevében. Kubacska István evang. leánytanító.

— **A gazdászbalban** egy új claque elve-szett; a megtaláló legyen szíves szerkesztősé-günkben letenni.

— **A kisdődödök ügye Hajdumegyében.** Kiss József kir. tanfelügyelő a megyében a múlt hónapban tett körútja alkalmával azon községek és egyházak előjáróit s értelmeseb-jeit, melyekben kisdődödök még nem létez-nek, felkérte a közoktatás ügyi és belügy-miniszterek által elrendelt — gyernek menhelyeknek társadalmi uton és községi segély által leendő felállítására. Az ilyeneknek létesítését különben Hajdumegye törvényhatósági bizottsági közgyűlése is meg-sürgette már.

— **Dohány termelők figyelmébe.** A do-hánybavató felügyelőség megkereste a város hatóságát, hogy a debreczeni dohánytermelő-k gazdálkodási viszonyát előtűntető hiteles ki-mutatást küldje át hozzá. A mennyiben pedig a hatóság előtt némelyik dohánytermelő is meretlen, e határon csak mint bérlők tartó-zkodván, saját érdekében mindenik dohányter-melő felhívatik, hogy a város birtoknyil-vántartói hivatalában mielőbb jelentkez-zék, nehogy az idej dohánytermelési engedély kiadásánál valami akadály merüljön fel.

— **Kimutatás.** Hajdu vármegye központi árvászekének 1887 évi ügyforgalma tevé-kenységéről. 1886 d. k. évről áthozott hátrány semmi. 1887-dik évben érkezett 9782 összesen 9782. Ezekből elintéztetett: Pénzes Sándor árvászeki ülnök által 2962, Orosz Endre árvászeki ülnök által 3621, Sepsy Dezső árvászeki jegyző által 2534, Pusztay Sándor t. árvászeki ülnök által 615, összesen 9782. Hátrányban semmi. Kelt Debreczenben 1888 Január 15. Nagy József árvászeki ígató.

— **Új iskolák és új tanítói állomások Hajdumegyében.** A kir. tanfelügyelő ének december hóról szóló jelentéséből értesülünk, hogy a h. bősörményi ev. ref. egyház a múlt évben a város külső részén egy 40 méter hosszú, 10 méter széles és 3 1/2 méter magas, 2 tanteremmel s egy tanítói lakással ellátott s 5345 ftba került szűk új iskolát építtetett; melybe egy I. és II. fiú és egy I. és II. leány osztály van elhelyezve, egymástól elkülönítve. Ugyanekor az egyház két új tanítószógot is rendszerezett, miáltal lehetővé vált, hogy Bősörményben a tanítás az eddiginél több tekintetben sikeresebb, a hitfelekezett életé-keinek, a törvény és közköztetés kívánalmái-nak megfelelőbb legyen. H. Szoboszlón pedig az izraelita hitközség építtetett egy tanc-teremmel és tanítói lakással bíró új iskolát.

— **Köszönet nyilvánítás.** A folyó hó 5-én tartott „jogászbál“ alkalmával tett felülize-tésekhez újabb hozzájárulni szívesek voltak főtiszt. és méltóságos Révész Bálint ev. ref. püspök ur 10 firtal és tek. Szilágyi Károly ügyvéd ur 5 firtal. — Fogadják adományai-kért a bál rendező bizottságának a debreczeni „joghallgatók segítő egyesülete“ és „jogász önképző kör“ nevében kifejezett hálás köszö-netét. — Debreczen 1888 jan. 15-én. N a g y László, bálbizottsági pénztárnok.

— **Népesedés.** Debreczen sz. kir. város területén 1888 január 8-tól január 14-ig ter-jedő héten született ev. ref. (31—74 anya-könyvi tétel) élve 22 fiú, 20 leány halva 2 fi együtt 24 fiú, 20 leány = 44; r. kath. (8—15 anyakönyvitétel) élve 2 fiú, 4 leány = 6; izr. élve 2 fiú, halva 1 fiú; együtt 3 fiú. Született összesen 27 fiú, 24 leány = 51 gyermek. Meghalt ugyanezen idő alatt 20 fi, 16 nőnemű = 36 egyén. Ezek közül ev. ref. 32. r. kath. 2, ág. hitv. ev. 1, izr. 1.

Farsang.

Gazdász bál.

Megakadtunk a hó miatt
Az utszéli csárdába
Jaj istenem, hogy jutunk be
Ma estére a bálba?

Körülbelől így énekelte volna tegnap- előtt estve, ha ugyan ott, egyáltalában ke-ve lett volna az énekléshez, egy néhány bá-lozó kisasszony, a mamával és apával együtt; egy néhány virágokrétta. (Gavallér: Helyet-tem kis virág, tégy vallomást. Virágokrétta: Nem Ebesen ragadtam a nagy hó fuvásban.) És végül, a Lady patronesse gyönyörü tánczrend, mely egy maszív arany karpe-rez, lehet, az rajta egy kétfele nyiló medálival a, a medallion kívül G. B. tüzeimailu monogram, belül egyik oldalán a méltóságának a cimere köbe véve, másik oldalán pedig a tánczrendet magába foglaló könyvecske. Valóságos kis remek mű; igazán kár, hogy a gazdász bálnak csak hírét halotta, de megem láthatta soha.

Borzasztó; ha az ember meggondolja, hogy mit tudnak csinálni ezek az apró hó-pelyheskék!

Pedig milyen gyönyörü csillag alakú formájuk van; és milyen érzékenyek. (Va-lódi csuda, hogy eddigelő még példabeszéddé nem vált, hogy „olyan érzékeny vagy mint egy hó pelyhe“, ha az ember csak egy csöp-pet rájuk lehel, hát rögtön elolvadnak, és ime-ezek az egyenként oly röpke életű mulékony kis hó pelyhek képesek megállítani utjában a XIX ik század bámulatos, remek művét, a gözerejű vasuti vonatot. Megtudják akadá-lyozni Jenőt, hogy szerelmet a super csár-dás alatt a melin ak bevalhassa. Kétségsé-be tudják ejteni Amelit. — Százakra menő kárt tudnak csinálni a virágárosoknak, és divatk-reskedőknek. És véghez tudják vinni azt, hogy a debreczeni gazdász bál-on, az elsőnyegest csak 50 pár tánczolja, a má-sodik 50 párt vissza tarva, Ebesen, Mihály-falván, Nánáson és az Isten tudja hol, talva-kon, pusztákon. Borzasztó!!!! Igazán bor-zasztó!!!! Azonban hiába erőlködtek a go-nosz hó pelyhek; a gazdászbal még sem volt képesek megbuktatni. Tagadhatatlan, hogy a bál sikerét redukálták, mert azon a bál-on a hol a mi közszeretben és tiszteltben álló főispánunk neje, Gróf Degenfeld Józsefné Szilassy Irma ő méltósága bálanya, a kit mindnyájan olyan rajongásig vitt szeretettel veszünk körül, lehetetlenség volna, hogy a négyeseket ne 100 pár tánczolja.

De hát kitudna parancsolni a szélnek, a hó-nak.

Mind ennek dacára azonban tagadhatatlan a bál sikere.

Avagy nem siker-e az, midőn a segítő egyesület pénztára, melynek javára a bál rendeztetett, majdnem 100 firtal gyarapodott, s így a buzgó rendezők fáradságait (mint a hogy az most rendező dolog) nem a defizit jutalmazza. A bál-on 50 pár a legeslegerőszá-színűbb kedvvel tánczolt reggeli 7 óráig.

Kilenc óra után kezdtek gyülekezni a hölgyek, kiknek a terembe lépéskor a figyel-mes rendezőség csinos kivitelű tánczrendek-vel kedveskedett

Ezüst lánczából álló karperecz volt ez, rajta csüngő medallival melynek egyik olda-lán G. B. monogram, másik oldalán a tánczren-det tartalmazó könyvecske volt.

Megérdemli a dícséretet, hogy a derék gazdászok, méltányolva a mi ügyes Dávidházy Kálmánunk tehetségét, ő nála csináltatták a tánczrendeket, s ez szerencse, mert külön-ben, azok is ott rekedtek volna az ebesi hófu-vasba.

Egyéb iránt a szombati bál-on minden helyi termék volt. A Lady patronesse bok-rétáját Nagy Amália, a dámen váléhoz szük-séges ordoakat Szirmayné, a Super csárdást pedig a Magyarfi fiúk csinálták. Mondani is felesleges, hogy műveikbe mindnyájan művé-szetet öntöttek. A bokréta méltó volt a bál anyához; az ordók mindegyike egy egy kis remek mű. A super csárdást pedig 2 óráig tánczolták és 20-or újrázták meg. Kell-e ennél többet mondani?

A Lady Patronesse Gróf Degenfeld Jó-zsefné Szilassy Irma ő méltósága 10 órakor érkezett a terembe a bál elnök karján, ho-zván magával a bál bizottság remek bokré-tát s fogadta a szokásos Rákóczy induló hangjaival.

Ő méltósága tolettje ez alkalommal kék selyem volt ngyanacsak kék nehéz selyem brocát uszálylyal, grand fantasie díszítéssel, thea róza és nefeletis virágokkal, több so-ros keleti gyöngy nyakékkal. A coiffure an-tik gyémánt esatt által összefoglalt kék tol-lalból és nefeletisből állott, míg az egész frizurát egy arany láncz tartotta összefogva.

A lady patronesse nemsokára a terembe lépése után fogadta a bálbizottság bemuta-tását, melynek végeztével kezdetét vette a táncz.

A hölgyek közül ott voltak Bobory György ezredesné, Lónyay Sándorné Báro Wangenheim Celesta, Gerzson Ödöné, Fráter Ignáczné, Bernáth Istvánné, Bay Istvánné, Farkas Albertné, Dr. Kenézy Gyuláné, Orosz Lászlóné, Csanak Józsefné, öz. Szabó Lajosné, Szabó Miklósné, öz. Nádasny Lajosné, öz. Szabó Gáborné Balásy Biri, Kerner százasod-né, Barta főhadnagyne, Borsányi Victorné, Dr. Czech Ferdinándné, Tóth Gyuláné, Ko-vács Lajosné, Borsosné, Balkóné, Dr. So-mogyi Zoltánné, László Józsefné, Obránné, Géresy Kálmánné, Osterlamm Ernőné, —

Handtelné, Schmid Ágostonné, Medgyesi Sándorné, Varga Károlyné, Szabó Sománé, Neidert őrnagyné, Otrókosi Vég Jánosné, Kósa Barnáné, Geréby Fülöpné, Geréby Im-réné, Gajzágó Béláné, Braunsperger Nándor-né, Gaszner Pálné, Engesser Józsefné, Sepsy Pálné urnok, továbbá Varga Vilma, Fráter Gizella, Bay Seréna, Hegedüs Paula, Gerzon Kata, Pap Mariska, Bársony Sarolta, Orosz Ida, Csanak Irén, Szabó Berta, Geréby Róza, Gaszner Emma és Ida, Sepsy Mariska, Ná-dasy Blanka és Szeréna, Borsányi Etelka, Kerek Ilona, Tóth Aranka, Zech Char-lotta és Cornélia, Tóth Ilonka, Bor-sos Riza, Balkó nővérek, Orbán Jolán, Tátray Eliz, Schmiéd Ilona, Laszgalner Róza, Med-gyessy Piroksa, Szabó Emma, Neudert Eliz, Otrókosi Vég Emma, Szöllőssy Irma, és Vass Mariska kisasszonyok. Városunk előke-lőségei közül Gróf Degenfeld József főispán, Ráczó Gyula alispán, Simonffy Imre polgár-mester, Bobory, Czerlién, Schweitzer ezrede-sek, Schweitzer László, Dr. Török József kir. tanácsosok, s többen jeleutak meg. (Káli.)

S z i n h á z.

Szombaton Don Caesar de Basán nagy-operette került színpadunkra előadás-ban, közepes számú auditorium előtt. Az est hősei Veroné Margó Célia, Halmainé, Hadai, Valentin, és Rónászeki voltak. Halmainé pompásan érvényesítette remek hangját ének-részeiben s a tetszés nyilvánítások előidézésé-ben — a közönség nagyon tapsoló kedvében volt — versenyzett vele Margó Célia, kinek meg kellett ismételnie a második felvonásbeli rövid Ave Maria éneket.

Angyal és Ördög. Gerő Károly új nép-színműve adatott tegnap színpadunkon, elő-ször. A darabtól nem lehet elvitatni, hogy a második és harmadik felvonásban több egy-másután gyorsan jövő és erősen ható drámai jelenete van, melynek igazot voltát, meg-ragadó erejét jó szereplők, melyeknek kezébe a darab letéve volt, természetesen méginkább emelték. A nyelvezet is gördülékeny, szép, talán válogatottabb is, minő a darab alakjai-hoz illik; az a néhány csinos dal pedig, mely bele van szöve, — s melyet Lányi Ernő zenesített, sürü tapsolásra szolgáltatnak alkalmat, mely az előadás sikerének szintén előnyére válik. Az előadás jól ment s a főbb szereplők, valamint az epizód alakok játszó-i is derekasan igyekeztek feladatuknak meg-felelni s a szép számú közönség gyakorta hívta lámpák elé Medgyaszait, Halmainét, Hadait, Vedrest és Rónászekit. A darab me-séjét térszülke miatt jövő előadás alkalmára tartjuk fenn.

Halmainé jutalomjátéka fogja képezni a heti műsor legközelebbi, kiváló érdekességét. A tisztelők többféle meglepetésben készülnek részesíteni a kedves énekesnőt s ezek közül bizonyára legszívesebben fogadott tisztelet ajándék lesz az, melylyel a főiskolai ifjúság fogja megtisztelni Halmainé asszonyt. A hol-napi előadásra, a mikor a Királyfogás ope-rette kerül színpad, Fjóra szerepében a jutal-mazandóval, már ma nagy számban törtétek előjegyzések s így lehet jelezni a telt házat.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap kedden, 1888. jan. 17-én,
páros bérletszűnetben

HALMAYNÉ EMMA

jutalomjátékakul:
Királyfogás.

Nagy operette 3 felv.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

legtisztább
gyapjuból készült, erős avatásu
és szintartó

„BRASSÓI“

posztó és gyapjuszövetek
DEBRECZENBEN

valódi minőségben
csakis

BIEDERMANN E. és FIA
posztókereskedőknél

kaphatók, hol egyszersmint a raktáron
lévő Brünni és Reichenbergi szövetek
tetemesen leszállított árak mellett adat-
nak el.

A LEGJOBB
czigaretta-papír
a valódi
LE HOUBLON
francia gyártmány.
Cawley és Henrytől Párisban.
Utazásoktól mindenki óvatik.

Ezen papír Dr. Pohl J. J., Dr. Ludwig E., Dr. Lippmann E. bécsi egyetemi vegyészeti tanár urak által legjobban ajánlatik, és pedig kitűnő minőség-határozott tisztasága miatt, és mert annak semmi nem egészségre ártalmas kelék nincs hozzáadva.

17, rue Béranger, PARIS

„Kis adaghan határos, nem kellemetlen ízű.“
Dr. Korányi tanár.

Keretik a forrás használatát az egyedül helyes elnevezést
Dr. Kézmáry tr.

„Körödémon a legkedveltebb hashajtó víz.“
Dr. Kézmáry tr.

FERENCZ JÓZSEF
keserűvíz

„Hatásosabb mint a többi budai vizek.“
Dr. Gebhardt tr.

használni. Kapható mindenütt.
A szétküldési igazgatóság Budapestén.

Kitüntetve 6 arany és érdem éremmel.
Sztéküldés 1886. éven
1 millió palack.

Árverés.

A debreczeni kir. pénzügyigazgatóság közölni teszi, miszerint Debreczen városában, Széchenyi utcán a kincstár tulajdonát képező Steiner Sándorné féle 1789 számú ház udvarral és a hozzá tartozó összesen 4 hold 1100 □-al területű ugynevezett ondódi szántóföld alólírott pénzügyigazgatóság helyiségében 1888. év január hó 30-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverés útján örök áron el-fog adatni.

Kikiáltási ár 12,000 frt. — a közelebbi feltételek a debreczeni kir. pénzügyigazgatóság 2-ik számú helyiségében megtudhatók.

Debreczen, 1888. évi január hó 8-án.
Darvassy.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjától

811.
1887

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegyének 1888 évi Február havi rendes közgyűlésén az árvaszéki megüresedett második ülőki állás, mely évi egyezer (1000) frt fizetés és Háromszáz (300) forint lakbérből álló javadalommal van összekötve, — valamint az ezen állás betöltése folytán esetleg megüresedendő állás vagy állások fognak választás útján betölteni.

Az ezen hivatali állásra pályázni óhajtok felhivatnak, hogy kelőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám — mint a kijelölő bizottság elnökéhez 1888-ik évi Február hó ötödik (5) napjáig annyalval inkább benyujtsák, mert később beérkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen 1887 Deczember 27-én.
Gróf Degenfeld József.

Mely cigarettapapír a legjobb?

Ezen minden cigarettázóra nézve nagyon fontos kérdés már a kétségtelen módon bebizonyult.

Nem üres reklám, hanem elsőrendű tudományos személyiségek által összehasonlított vegyelmezések alapján a forgalomban előforduló jobb minőségű cigarettapapírok között a

„Les dernières Cartouches“

Braunstein Frères gyárából.

Páris, 65. Boulevard Exelmans,

mint jóval könnyebb és legjobb cigarettapapír elismertett. Mivel ez már többi közt Dr. Pohl tanár által a bécsi vegytani egyetemen, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegykísérleti állomás főnöke által megállapított 1887. júl. hóban Dr. Soyka Hygieniai-tanár által a prágai nem. egyetemen egészségügyi szempontból újabb összehasonlító vegyelmezést a lehető legfényesebb eredmény koronázta amennyiben a „Les dernières Cartouches“ cigarettapapír 28-74%-al könnyebb és hogy a dohányfüsthez 28-77%-al kevesebb idegen alkotórészt tartalmaz, mint a többi vegyelmezett papír. VALÓDI csak azon papír, melynek ettiquote mellélékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. A gyár cigarettapapírjainak és cigarettahüvelyinek nagybani elárúsítása végett

Braunstein Frères

saját cég alatt Bécsben, II. k. Negerlegasse 8. sz. a raktárt nyitott, továbbá kapható minden nagyobb ilynemű cikket árusító kereskedőknél

Cs. k. 15. sz. gróf Pálffy huszárezred.

Ikt. 3808, sgl.

Hirdetmény.

A cs. kir. közös hadügyminiszterium 3. oszt. 1887. évi deczember 4. ikt. 3052./I. sz. rendelete folytán 1888. mártiustól június végéig terjedő hónapokban, az ezred létszámából 25 ló kerül, élelmezés és haszonvevés céljából, magánosokhoz, hasonló feltételek mellett, mint az, a m. k. honvéd-lovaságnál szokásos, azon különbséggel, hogy a lovak évenként csak egyszer, ősszel, 3 heti fegyver gyakorlatra hivatnak be.

Ezen lovaknak életkora nem leendő 3 t éven alól, és nem nyolc éven felül és kilesznek választva úgy, hogy azok a magánhasználati célok-nak teljesen megfeleljenek.

Azon ló-tulajdonos urak, kik ilyen lovakat óhajtanak, és kellő vagyón-biztosítékot nyújtanak, szíveskedjenek ezen óhajokat

1888. február 5-éig

lakásuk (uteza és házszám) valamint foglalkozásuk, továbbá a kívánt lovak mennyisége, és azon idő megjelölésével, mely időre az átadás kívántatik, irásbelileg az ezred parancsnokságának tudtára adni.

A lovak végleges átadása, illetőleg a későbbre való előjegyzés felől a jelentkező ló-tulajdonos urak ideje korán értesítettetni fognak.

Debreczen, 1888. január 10.

A cs. k. 15. sz. gróf Pálffy huszár-ezred parancsnokságától.

Minden magyar háztartásban divatá vált már a

LEONOR

használatára s nemcsak azért, mivel magyar gyártmány, hanem mivel aroma, illat és az alkáli- és kalcium-sók kivételével mindenféle szennyezőanyagot tartalmazó kereskedelmi célokban előforduló összes kávépótlókat.

LEONOR kávé kapható minden felszer és eszmege kereskedésben, s a hol még nem volna vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint magán-gyártmányt.

Minták kérésre ingyen és bérmentve.

DEBRECZENEN a gyár képviselője:

MÜNCH GUSZTAV ur.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, kiválóan pedig a bőrmű iparcikkeket gyártó czipész, eszmadia és szíjgyártó urakat, hogy

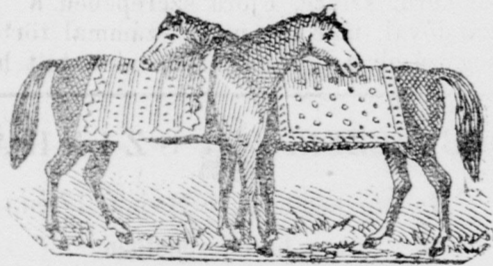
börgyári-raktáramat

legkülönbözőbb nagy választékú bőrműekkel, s az e szakmához tartozó összes cikkekkel — az alatt irt, törvényesen bejegyzett cég alatt — az újabb kor igényeinek teljesen megfelelőleg dusan berendeztem; s áruim kitűnő minősége mellett a legjutányosabb árakat szabtam meg.

A szíjgyártó uraknak

különösen ajánlom kitűnő minőségű blanck-bőr készletemet s kész-és készítemen szeredásaimat.

A szücsmester urak szükségleteire szolgálók szép erdei tekerete báránybőrökkel, — valamint a legjobb vörös és sötétzöld bőrökkel, nagy választék és jutányos árak mellett.

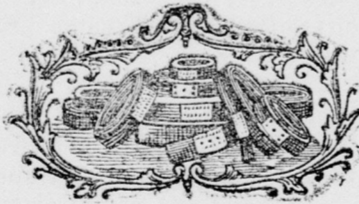

A tisztelt gazdaközönség s ló-tulajdonos urak becses figyelmét bátorkodom felhívni különböző minőségű, rendkívül jutányos lótarakó pokróczaimra s a t. gazdaközönséget különösen első rendű gépszíj-készletemre.

Ezen gépszíj-készletet

nem ajánlhatom eléggé a GÖZMALMOK IGAZGATÓI s TULAJDONOSAI szives figyelmébe, mert ezek nálam bármily szélességben azonnal kaphatók és megrendelhetők.

Lelkiismeretes, és előzékenységgel párosult pontos kiszolgáltatást biztosítva, vagyok Debreczen, 1888. Január havában.

kiváló tisztelettel

Lusztig Mór
BÖRKERESKEDŐ.

a kistemplom melletti bazárépületben.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára harang és ércöntődéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes úrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

